

24. Februar 2026

Mads Kamp Hansen
Kultur- og Fritidsforvaltningen

Introduktion til folkeoplysning

**Folkeoplysningsudvalget
2026-2029**

Program

- Folkeoplysningens historie
- Folkeoplysningsudvalgets kompetencer
- Den folkeoplysende voksenundervisning – Hovedområde 1 – Aftenskolerne
- Det folkeoplysende foreningsarbejde – Hovedområde 2 – Foreningsområdet (for børn og unge)

Fra Fritidslov til Folkeoplysningslov

- Før 1968 – lokale ordninger, Lyngbyordningen
- 1968 – Fritidsloven. Statslig udligning.
- 1990 – Folkeoplysningsloven. Rammelov

Gennemgående principper

- Frihed for foreninger og aftenskolerne til frit at tilrettelægge deres aktiviteter.
- Tilskud til arbejdet, når foreningen er godkendt
- Organiseringsformen er afgørende for tilskudsberettigelsen – ikke aktiviteten
- Brugere og politikere træffer afgørelser i fællesskab

Udvalgets kompetencer

- Afgiver udtalelse om udkast til regler
- Afgiver forslag om den samlede beløbsramme og fordelingen mellem områderne
- Træffer afgørelse om afgrænsning af tilskudsområdet
- Fordeler tilskud til ansøgerne
- Anviser offentlige lokaler (delegeret til KFF)

Godkendelsesbetingelser

- Formål
- Folkeoplysende aktiviteter
- Demokratisk opbygning
- Åben for alle
- Hjemmehørende i kommunen
- Almennyttig og kontinuerlig virksomhed

Den folkeoplysende voksenundervisning

Tilrettelæggelsesformer

- Almen undervisning, studiekredse m.v.
- Handicapundervisning
- Instrumentalundervisning
- Foredrag
- Debatskabende aktiviteter (*10 %'s puljen*)

Tilskud

- Der ydes tilskud til følgende:
 - Leder- og lærerløn
 - Nedsættelse af deltagerbetalingen for særlige grupper (PEA)
 - Særligt udstyrede lokaler
 - Handicapbetingede udgifter
 - Der er et løncirkulære, der skal følges
 - Kommunen kan max give 1/3 af leder- og lærerløn
 - Der foretages mellemkommunal refusion

Tilskudsmodel

- Københavns Kommune afsætter hvert år et beløb til aftenskolernes virksomhed på budgettet. Fordelingen af midlerne sker på baggrund af aftenskolernes aktivitetsniveau året før.
- Har en aftenskole haft mindre aktivitet, vil tilskuddet falde. Har en aftenskole øget sin aktivitet, vil tilskuddet stige. Optager eller overtager en aftenskole en anden aftenskoles aktiviteter eller hold, kan disse aktiviteter eller hold indgå i tilskudsberegningen.
- Alle anviste tilskud er a conto. Endelig opgørelse sker i forbindelse med regnskabsaflæggelsen.

Det folkeoplysende foreningsarbejde

Det folkeoplysende foreningsarbejde

- Tilskud til aktiviteter for børn og unge under 25 år
- Anvisning af offentlige lokaler
- Lokaletilskud til egne og lejede lokaler

Det folkeoplysende foreningsarbejde

- Medlemstilskuddet/aktivitetstilskuddet gives på baggrund af antallet af medlemmer under 25 år.
 - Aldersgrupperne 0 – 12 år og 19 – 20 år modtager medlemstilskud med faktor 1.
 - Medlemmer i aldersgruppen 13 – 18 år modtager tilskud med faktor 2.
 - Medlemmer i aldersgruppen 21 – 24 år modtager tilskud med faktor 0,5.
 - For medlemmer med handicap i forhold til aktiviteten beregnes medlemstilskud med faktor 4 for de 0 – 24-årige og faktor 1 for medlemmer over 24 år.
- Det offentlige tilskud kan ikke overstige kontingent

Det folkeoplysende foreningsarbejde

- Lokaletilskuddet gives på baggrund af foreningens udgifter til lokaler
- Der gives op til 65 % af udgifterne
- Der fradrages hvis foreningen har mere end 10 % medlemmer over 25 år
- Der ydes et hyttetilskud

Fordeling af lokaler

Kompetence og sagsgang ved fordeling af lokaler

- Folkeoplysningsudvalget har kompetencen ved fordeling
- Udvalget kommer med forslag til retningslinjer og træffer principielle afgørelser om fordelingen
- Den konkrete fordeling foretages af Kultur- og Fritidsforvaltningen
- Fordelingen har hidtil været 2-årig, udvalget og forvaltningen skal finde ny proces for fordeling (besluttet på FOU-møde d. 2. december 2025)
- Udvalget orienteres om fordelingen
- De seneste år er der blevet opkrævet gebyr for foreningers brug af lokaler

Fordelingsprincipper

- Ved fordelingen af faciliteter tager Kultur- og Fritidsforvaltningen hensyn til flere forhold. De overordnede trin i fordelingen er:
 1. Indhold.
 2. Nærhed.
 3. Helhed.

Fordelingsprincipper – ved ligestillede hensyn

- **1. Nærhedsprincippet**
- Kultur- og Fritidsforvaltningen tager hensyn til aktiviteter med tilknytning til nærmiljøet.
- **2. Hensynet til helheden i foreninger**
- Kultur- og Fritidsforvaltningen tager hensyn til helheden i foreninger ved at samle foreningens aktiviteter (børne- og voksen) i samme facilitet eller i faciliteter nær hinanden.
- **3. Tidligere brugere**
- Hvis alt andet er lige mellem to ansøgere i forhold til prioritering og kriterier, prioriterer Kultur- og Fritidsforvaltningen brugere med samme tid i sidste sæson først.

-

Udviklingspuljer til udvikling af aktiviteter

- **Børne- og ungeområdet**
- Udvikling af aktiviteter eller målgrupper
- **Aftenskoleområdet**
- Forsøg med udvikling af aktiviteter, undersøgelser eller lignende.